

**МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ЗАПОРІЗЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ МЕДИКО-ФАРМАЦЕВТИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

ЦЕНТРАЛЬНА МЕТОДИЧНА РАДА

МАТЕРІАЛИ

**НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
ЦЕНТРАЛЬНОЇ МЕТОДИЧНОЇ РАДИ ЗДМФУ**

ІННОВАЦІЙНІ ОСВІТНІ ІНСТРУМЕНТИ В ПІДГОТОВЦІ КЛІНІЦИСТА

25 квітня 2024 року, м. Запоріжжя

Запоріжжя, 2024

ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ ЕФЕКТИВНОГО ВПРОВАДЖЕННЯ ІННОВАЦІЙНИХ МЕТОДІВ НАВЧАННЯ В ОСВІТНІЙ ПРОЦЕС	89
Подсевахіна С.Л., Паламарчук О.І., Чабанна О.С., Мирний Д.П.	
ПЕРЕВАГИ ТА НЕДОЛІКИ ОНЛАЙН ФОРМ ОСВІТИ ТА ПРАКТИЧНІ КРОКИ ЩОДО ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ	91
Подсевахіна С.Л., Мочоний В.О., Доценко М.Я., Шехунова І.О.	
МАЙНДМЕПІНГ НА ЗАНЯТТЯХ З МЕДИЧНОЇ БІОЛОГІЇ ТА ПРИ ПІДГОТОВЦІ ДО ІСПИТУ КРОК.....	93
Приходько О.Б., Гавриленко К.В., Ємець Т.І., Попович А.П., Малєєва Г.Ю., Шеметенко О.О.	
ВИКОРИСТАННЯ ПРОГРАМИ «PHARMACY SIMULATOR» НА КАФЕДРІ УПРАВЛІННЯ ТА ЕКОНОМІКИ ФАРМАЦІЇ	93
Ткаченко Н.О., Демченко В.О., Литвиненко О.В., Червоненко Н.М., Зарічна Т.П., Демченко В.О.	
МОВНИЙ СТАНДАРТ СУЧАСНОГО ФАХІВЦЯ МЕДИКО-ФАРМАЦЕВТИЧНОЇ ГАЛУЗІ.....	94
Турган О.Д.	
ВПРОВАДЖЕННЯ СИМУЛЯЦІЙНИХ МЕТОДІВ ВИКЛАДАННЯ НА КАФЕДРІ ДИТЯЧИХ ІНФЕКЦІЙНИХ ХВОРОБ.....	97
Усачова О.В., Сіліна Є.А, Воробйова Н.В., Білих В.М.	
ІННОВАЦІЙНИЙ ПОТЕНЦІАЛ ФІЛОСОФІЇ МЕДИЦИНИ В ФОРМУВАННІ КЛІНІЧНОГО МИСЛЕННЯ МАЙБУТНЬОГО ЛІКАРЯ.....	98
Утюж І.Г., Спиця Н.В.	
ДОСВІД ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ НА КАФЕДРІ ФТИЗІАТРІЇ І ПУЛЬМОНОЛОГІЇ НА ДОДИПЛОМНОМУ ТА ПІСЛЯДИПЛОМНОМУ ЕТАПАХ НАВЧАННЯ.....	100
Ясінський Р.М., Растворов О.А., Шальмін О.С.	

у колективі, який відвідує ця дитина. Важливим також є одержання від студентів вичерпних відповідей на деонтологічні і морально-етичні питання.

Завдяки постійному повторенню цих ситуацій на кожному занятті студентами накопичується унікальний клінічний досвід без ризику нанесення шкоди пацієнту. Така діяльність формує здатність швидкого прийняття рішень і бездоганного виконання ряду маніпуляцій або втручань, особливо при невідкладних станах. Крім того, таким шляхом вдається уточнити світогляд кожного випускника і, при необхідності, внести корективи в хід його міркувань. Студенти 6 курсу через участь у стимуляційній віртуальній ситуації набувають досвід як спілкування з хворою дитиною, так і її батьками та медперсоналом.

Симуляційна гра дає можливість моделювати різноманітні сценарії шляхом розміщення студентів в реалістичних ситуаціях з наданням негайного зворотного зв'язку на прийняті ними рішення та дії, покращує набуття необхідних навичок. Такі програми моделювання ситуацій не тільки сприяють поліпшенню особистих професійних навичок і їхньої оцінки, але, так само, дають можливість навчитися злагодженої роботи в команді і дозволяють оцінити готовність фахівців для виконання своїх професійних обов'язків. При цьому, викладач протягом гри має можливість оцінити студента не за відповіддю на запитання, а щодо дії кожного, що досить виразно імітують реальну ситуацію.

Висновки. Використання сучасних методів викладання, таких як стимуляційний віртуальний тренінг, при проведенні практичних заняттях зі студентами 6 курсу на кафедрі дитячих інфекційних хвороб дає можливість незалежно від наявності в клініці відповідних пацієнтів змоделювати складний або рідкісний випадок для відпрацювання вмінь та навичок згідно ситуації. Особливо це актуально для відпрацювання навичок при рідкісних або критичних випадках.

Література

1. Kyaw, B. M., Saxena, N., Posadzki, P., Vseteckova, J., Nikolaou, C. K., George, P. P., Divakar, U., Masiello, I., Kononowicz, A. A., Zary, N., & Tudor Car, L. (2019). Virtual Reality for Health Professions Education: Systematic Review and Meta-Analysis by the Digital Health Education Collaboration. *Journal of medical Internet research*, 21(1), e12959. <https://doi.org/10.2196/12959>
2. Tene, T., Vique López, D. F., Valverde Aguirre, P. E., Orna Puente, L. M., & Vacacela Gomez, C. (2024). Virtual reality and augmented reality in medical education: an umbrella review. *Frontiers in digital health*, 6, 1365345. <https://doi.org/10.3389/fdgh.2024.1365345>
3. Barteit, S., Lanfermann, L., Bärnighausen, T., Neuhan, F., & Beiersmann, C. (2021). Augmented, Mixed, and Virtual Reality-Based Head-Mounted Devices for Medical Education: Systematic Review. *JMIR serious games*, 9(3), e29080. <https://doi.org/10.2196/29080>
4. Weile, J., Nebsbjerg, M. A., Ovesen, S. H., Paltved, C., & Ingeman, M. L. (2021). Simulation-based team training in time-critical clinical presentations in emergency medicine and critical care: a review of the literature. *Advances in simulation (London, England)*, 6(1), 3. <https://doi.org/10.1186/s41077-021-00154-4>
5. Nadir, N. A., Kim, J., Cassara, M., Hrды, M., Zaveri, P., Wong, A. H., Ray, J., Strother, C., & Falk, M. (2021). Simulation-based emergency medicine education in the era of physical distancing. *AEM education and training*, 5(3), e10586. <https://doi.org/10.1002/aet2.10586>

ІННОВАЦІЙНИЙ ПОТЕНЦІАЛ ФІЛОСОФІЇ МЕДИЦИНИ В ФОРМУВАННІ КЛІНІЧНОГО МИСЛЕННЯ МАЙБУТЬОГО ЛІКАРЯ

Утюж І.Г д. філос. н., проф., завідувач кафедри суспільних дисциплін

Спиця Н.В. К. філос. н, доц., доцент кафедри суспільних дисциплін

Інноваційний потенціал філософії медицини в формуванні клінічного мислення майбутнього лікаря є невід'ємною складовою сучасної медичної освіти. Філософія медицини надає лікарям фундаментальне розуміння гуманістичних, етичних та соціокультурних аспектів медичної практики, що є критичним для комплексного підходу до пацієнта.

Філософія медицини наголошує на цінності людського життя, достоїнства та індивідуальності кожного пацієнта. Це сприяє формуванню в майбутніх лікарях емпатії, співчуття та розуміння

пацієнтських потреб, що є ключовим для успішної клінічної практики. Філософія, як дисципліна, завжди прагнула розуміння глибоких питань буття, сенсу життя та існування. Але крім теоретичного аспекту, філософія має і практичну сторону, яка може впливати на здоров'я та добробут людини. Основною ідеєю є застосування принципів співчуття до себе та оточуючих у повсякденному житті.

Співчуття, як основний елемент філософії, передбачає розуміння та прийняття інших, а також себе. Це дозволяє зменшити стрес, покращити емоційний стан та створити позитивне ставлення до життя. Практика співчуття може включати різні методи, такі як медитація, рефлексія і діалог з собою.

Філософія медицини допомагає лікарям розуміти етичні дилеми, з якими вони можуть стикатися у своїй практиці, та виробляти компетентний підхід до прийняття рішень, заснованих на принципах гідності, справедливості, автономії ставлення до пацієнта.

Філософія медицини стимулює критичне мислення, сприяючи аналізу медичних парадигм, методів лікування та етичних проблем. Це розвиває у майбутніх лікарях здатність аналізувати інформацію, розрізняти факти від домислів та приймати обґрунтовані рішення на основі евіденційної медицини.

Насамкінець, філософія як практика, яка вчить співпереживати та співчувати пропонує людині інструменти для поліпшення її здоров'я та благополуччя. Розуміння та застосування принципів співчуття до себе та оточуючих не тільки сприяє особистісному зростанню, а й позитивно впливає на фізичний та психологічний стан людини.

Важко уявити повноцінну підготовку майбутнього лікаря до важкої та відповідальної соціально-орієнтованої роботи з людьми без осмислення фундаментальних підвалин цієї діяльності. Сучасний світ, насичений здобутками науково-технічного прогресу де комп'ютери в змозі замінити людей, все більше цінує і поважає Людину з її творчим розумом, емоційним інтелектом та вмінням не тільки розуміти, алей відчувати, апелювати до своєї наукової інтуїції. Ми продовжуємо захоплюватись мудрістю Діогена і разом з ним повторюємо, що знаходимось в пошуку Людини, адже справжня особистість наділена гідністю, щирістю, щедрістю та великим розумом, що прагне пізнавати. Тому, так важливо надавати повноту філософського знання майбутнім лікарям, акцентуючи увагу саме на площині їх сфери діяльності і підкреслюючи логіку цілісності етичної та наукометричної бази професії лікаря.

Подекуди можна зустріти думку сучасників про те, що філософія не є тим предметом, який обов'язково викладається в медичних школах Західної системи освіти. Що варто всю увагу концентрувати на безпосередніх професійних навичках лікаря. Але що таке професійні навички та уміння лікаря, який добре розуміється на біології, але не звертає увагу на людську природу в її цілісності, адже вона складається не тільки з біології. І західний стиль медичної освіти мудро влітає в свої навчальні програми як філософію медицини, так і медичну антропологію, деонтологію в медицині та біоетику, як дисципліни без яких освіта медика неможлива!

Навряд чи ми тільки те, що являє собою наша тілесність. Навряд, що маніпуляції з тілом надовго вилікують людину, якщо душа її понівечена та страждає. Стефан Цвейг писав, що «від початку всякого лікування страждення людство зцілялося завдяки навіюванню набагато частіше, ніж ми припускаємо. Світова історія доводить, що не було ще методу, який би на якийсь час не приніс полегшення хворому, який увірував в цей метод. Адже, навіюванню ... належить величезна роль, яку важко уявити». На це прагнуть не звертати увагу ті, хто стверджують, що ментальна та емоційна складова здоров'я є вторинною, другорядною, порівняно з біологією тілесності. Але, ми вважаємо – зневажати те, що є складним для пізнання є шляхом невігластва. Ми впевнені, що українська система медичної освіти має багато своїх здобутків та рішень, які також можуть стати гарним прикладом для світової освітянської спільноти. Тому, вивчення філософії медицини є суттєвою складовою, інструментарієм для формування повноцінного клінічного мислення майбутнього спеціаліста в галузі медицини.

Вважаємо за доцільне продовжувати актуалізувати в освітніх програмах лікарів, стоматологів, педіатрів, фізичних терапевтів та спеціалістів реабілітологів такі дисципліни як «Філософія медицини», «Деонтологія в медицині», «Медична антропологія», «Медична етика».